

Posudek bakalářské práce Petry Stěhulové
NS Straight Edge
obhajované na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze
PhDr. Petr Janeček

Předkládaná pečlivě napsaná a solidní kvalitativní analýzou primárního pramene a sekundární literatury podložená práce, je jedním z prvních domácích pokusů o poučený vhled do problematiky domácí subkultury NS Straight Edge, kombinující myšlenky původní subkultury Straight Edge s neonacistickou ideologií. Práce se tak právem zařazuje do pomyslné řady podařených bakalářských prací analyzujících aktuální i historické subkulturní tendence v domácím prostředí, obhajovaných v poslední době na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy. Po podařeném úvodu, jehož kvalitu je nutné rozhodně vyzdvihnout, vymezujícím základní teoretické premisy, pojmy (především pojem *subkultura*) a hlavní východiska práce je stručně nastíněna historie a vývoj subkultury Straight Edge - s důrazem na její vztah k hudbě, její postupnou diferenciaci, základní ideje, postoje jejích členů k tématům jako je užívání drog, politika, vegetariánství a veganství, promiskuita a stručně i jejím vizuální atributy. Následně je stručně představen fenomén neonacismu včetně jeho ideologie a lokální podoby neonacismu v ČR. Následující stručnější empirická část práce je věnována metodologii výzkumu a stanovení pěti základních výzkumných otázek práce.

Vlastní jádro práce se zabývá analýzou blogu *H8edgereich* – od stručného obecného popisu přes kritickou reflexi jeho svérázné modernizované reinterpretace ideologie nacionálního socialismu (s důrazem na témata odporu vůči konzumu, kapitalismu, komunismu a ničení životního prostředí, rasismu, tzv. identitarismu (s důrazem na nutnost soběstačnosti Evropy), kritika tzv. Systému, antisemitismus a související popírání holocaustu, ekologická témata, přesun na venkov, komunitarismus, domácí výuky dětí a nutnosti osobního aktivismu). Práce dále analyzuje kritiku ostatních neonacistických směrů ze strany NS Straight Edge, pro identitu subkultury vysoce důležitou oblast neonacistické reinterpretace prvků Straight Edge, a dále klíčové hodnotové diskurzy subkultury - postoj k drogám, vegetariánství a veganství, a promiskuitě. Dalším důležitým tématem se zabývá kapitola *Vymezení NS Straight Edge vůči ostatním směrům v subkultuře Straight Edge* – postoj k Hardline Straight Edge, používání násilí a náboženství. Autorka dále

analyzuje roli, jakou v této subkultuře hraje hudba, zabývá se jejich vizuálními atributy, a na závěr vymezení ne-Straight Edge vůči NS Straight Edge.

V závěru práce autorka na základě své analýzy dokládá, že spojení a reinterpretace prvků subkultury Straight Edge a neonacismu slouží jejím proponentům čistě účelově pro prosazení ideologie neonacismu; nejde tedy o další „řadovou“ podskupinu této subkultury, ale zřejmě o pokus neonacisticky orientovaných jedinců či skupin o přejímání subkulturních prvků Straight Edge pro šíření myšlenek neonacismu. Toto zjištění považuji za objektivní a závazné jak pro teoretické, tak i aplikované sociální vědy.

Velmi pozitivně je nutné hodnotit především teoretickou část práce, ve které autorka dovedně vymezuje základní termíny, se kterými dále pracuje; především pak teoretické ošetřování pro práci fundamentálních pojmů *subkultura*, popřípadě *post-subkultura*. V této části autorka pracuje se základní zahraniční literaturou k tématu, ve zkratce naznačuje genezi pohledu (západních) sociálních věd na tuto problematiku a dovedně je vztahuje k zkoumanému fenoménu.

Další velice podařenou částí práce je její část, interpretující získaná data ohledně (často skrývaných) zastávaných postojů subkultury. Tato část patří k interpretačně nejsilnějším místům práce.

Naopak potenciálně nejproblematictější místa práce jsou většinou heuristické povahy – např. samotný rozsah analyzovaných pramenů – pouhý jeden blog. To svádí k otázce, jak nosná je vlastně výpovědní hodnota tohoto pouhého jednoho jediného pramene či provádění výzkumů prakticky pouze přes internet, a to pouze prostřednictvím jediného blogu (u tak zajímavé subkultury by jistě bylo zajímavé minimálně provést zúčastněné pozorování či alespoň strukturovaná interview). Ačkoli nelze práci z obecně metodologického hlediska nic výraznějšího vytknout, samotné provedení výzkumu zůstává zkoumanému fenoménu mnohé dlužno.

Největším problémem práce, která jinak splňuje většinu formálních kritérií a je jako celek rozhodně nadstandardní, je tak potenciálně relativně nedostatečný – a na základě malého množství dat potenciálně i chybný - vhléd do subkultury, který svému potenciálnímu čtenáři předkládá.

Z formálního hlediska je práce zcela v pořádku, včetně způsobu citování.

Přes spíše marginální nedostatky (spočívající především v nepříliš vysokém počtu analyzovaných pramenů) je posuzovaná práce velmi zajímavá, dovedně strukturovaná, s metodologicky kvalitně provedeným výzkumem a zohledněním jeho

výsledků, a navíc se věnuje mládežnické subkultuře, která byla v odborné literatuře dosud poměrně opomíjená. Hlavní přínos práce vidím především v jejím pionýrském výzkumu prostředí dosud nedostatečně probádané subkultury, a dovedné interpretaci některých badatelských výsledků. Věřím, že posuzovaná práce tak přispěje k lepšímu poznání této subkultury a bude inspirací k dalším podobným projektům. Z těchto důvodů navrhuji posuzovanou bakalářskou práci, pokud splňuje veškeré formální náležitosti vyžadované fakultou, obhájit známkou velmi dobře (2).

PhDr. Petr Janeček
Národní muzeum
Historické muzeum
Etnografické oddělení

V Praze dne 26. srpna 2010